

[05-03-2012]



## Mercator

Minstens een keer per week rijd ik op de E17 voorbij de windmolens van Kruibeke. De statige reuzen kregen er zopas nog een broertje bij aan de overkant van de snelweg. De geboorte van een nieuw exemplaar stemt mij altijd gelukkig. De opbouw volg ik met plezier telkens ik er passeer. Het meest spectaculaire moment is de plaatsing van de kop met de wieken. Er kwam een speciale kraan aan te pas om het gevaarte op zijn plaats te tillen. Een week later was de windmolen al actief. Zijn rotorbladen draaiden soepel op de kille januariwind.

Stilaan zijn de windturbines een onderdeel geworden van het landschap. We scheren er voorbij, tenzij we massaal gedwongen worden er langzaam langs te schuiven in de zoveelste file. Enkele jaren geleden reed ik door een gigantisch molenpark in Californië. De windmolens waren ingeplant volgens een willekeurig patroon. Naarmate je door het landschap schoof, veranderde het aspect van de asynchroon draaiende wieken voortdurend. Honderden witte vleugels tegen de helderblauwe lucht. Fascinerend vond ik dat. Ik las onlangs dat men tegenwoordig de windmolenparken aanlegt volgens een bepaalde structuur, om de omgeving minder te verstoren. De molens van Kruibeke lijken eerder eenzaam ingeplant in het agrarische landschap.

Vorige zaterdagmorgen bekwam me de onweerstaanbare drang om een van deze molens van dichtbij te gaan bekijken. Ik nam de afrit en zocht verder mijn weg langs velden en boerderijtjes. Een drassig pad leidde tot vlak onder de eerste windmolen.

De nachtvorst schitterde als een zilveren sluier over de aanpalende weiden. Rond de voet van de molen knisperde de beplanting onder mijn winterschoenen. De honderd meter hoge toren priemde in de ijlgrijze lucht. De gigantische wieken onderbraken met een stroboscopische frequentie het vroege zonlicht. Het licht ruisende geluid werd overstemd door het geraas van het verkeer op de snelweg.

‘Mercator’ las ik op de plaat naast de deur van de windturbine.

Een betere naam had men niet kunnen bedenken. Gerard de Cremer, beter bekend als Mercator, woonde en werkte in Rupelmonde, een gemeente hier vlakbij. Voor deze zestiende eeuwse geleerde stond de wetenschap in het teken van een streven naar het beter worden van de maatschappij en naar vooruitgang van de mensheid. De windmolens in zijn tijd maakten beslist deel uit van het rustig landschappelijk beeld. Bij kermissen en feesten werden de wieken getooid met bloemenkransen. De stand van het wiekenkruis kreeg zelfs een symbolische betekenis toebedeeld. Overheks of diagonaal bijvoorbeeld was de vreugdestand.

“Hé madammeke, wat doet ge daar?”

Mijn gefilosofeer werd abrupt afgebroken. Een oudere man met zijn fiets aan de hand, stond mij een tiental meter verder op het veld toe te zwaaien.

“Die molens zijn niet goed voor uw gezondheid,” blafte hij me toe.

“Maar wel goed voor het milieu hé,” repliceerde ik betweterig.

“Groene stroom, jaja.” Hij kwam dichterbij.

Hij stelde zich voor als lid van de lokale actiegroep tegen de windturbines.

“Verschillende van mijn burens staan 's morgens moe en met hoofdpijn op. Voor mensen met migraine is dit de hel. We slapen niet meer vast. Dat komt door het lawaai van de windmolens, dat 's nachts nog eens versterkt wordt omdat het omgevingslawaai dan wegvalt. De omwonenden hier klagen ook over de slagschaduw die in hun woonruimtes valt.”  
Ik voelde snel dat een discussie weinig zinvol was. Trouwens, wat kun je inbrengen tegen een ervaringsdeskundige?

Met het hoofd in de nek, volgde ik nog enkele minuten de rode stippen op de rotorbladen. Zou Mercator deze windturbines maatschappelijk verantwoord achten? Zou hij ze relevant bevonden hebben in zijn zoektocht naar de waarden voor de samenleving?

Het antwoord is 'ja'. Daarvan ben ik overtuigd.

Mieke Vandromme